

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

Str. Dimitrie D. Gerota nr. 7-9, sector 2, București, cod poștal: 020027

Telefoane: 021.310.23.56, 021.316.31.34

Fax: 021.316.31.31

021.310.23.57, 021.316.31.33

Cod fiscal: 10464660

E-mail: ces@ces.ro

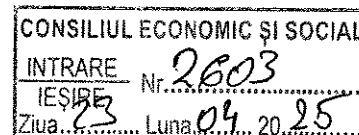
www.ces.ro

Membru fondator al Asociației Internaționale a Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare (AICESIS)
Membru al Uniunii Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare Francofone (UCESIF)

„Consiliul Economic și Social este organ consultativ al Parlamentului și al Guvernului în domeniile de specialitate stabilite prin legea sa organică de înființare, organizare și funcționare.” (Art. 141 din Constituția României revizuită)

Biroul permanent al Senatului

Bp. 113 / 05.05.2025

AVIZ

referitor la propunerea legislativă privind prevenirea

și combaterea consumului de droguri în rândul minorilor

Biroul permanent al Senatului și al tinerilor (b113/31.03.2025)

139 / 14.05.2025

În temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art. 11 lit. a) din Regulamentul de organizare și funcționare, Consiliul Economic și Social a fost sesizat cu privire la avizarea *propunerii legislative privind prevenirea și combaterea consumului de droguri în rândul minorilor și al tinerilor (b113/31.03.2025)*.

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

În temeiul art. 5 lit. a) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în ședința din data de 23.04.2025, desfășurată online, conform prevederilor Hotărârii Plenului nr.86/17.05.2022, avizează **NEFAVORABIL** prezentul proiect de act normativ, cu următoarea **motivare**:

- deși obiectivul declarat al propunerii legislative – protejarea sănătății publice – este legitim, forma și conținutul propunerii ridică probleme majore de ordin juridic și constituțional;
- proiectul este redactat într-un limbaj impropriu unui act normativ, fără a respecta normele de tehnică legislativă prevăzute de Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Scopul propunerii legislative este inserat direct în textul

- normativ, în loc să fie justificat în expunerea de motive, iar, pe fond, propunerea legislativă creează un paralelism legislativ, interzis din perspectiva art. 16 din legea mai sus invocată, întrucât termenii „*droguri*” și „*consumator*” sunt reglementați prin Legea nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, cu modificările și completările ulterioare, iar termenul de „*recidivă*” este reglementat de Codul Penal. De altfel, textul inițiativei nu ține cont că recidiva este de două feluri: postcondamnatorie și postexecutorie. Astfel, definițiile sunt formulate vag și inexact, ceea ce generează un risc crescut de aplicare neuniformă;
- deși propunerea legislativă dorește să combată consumul de droguri în rândul minorilor și al tinerilor, termenii propuși se referă la toate categoriile de persoane, indiferent de vârstă;
 - propunerea legislativă identifică drept consecință a consumului de droguri „*obligarea la consiliere și dezintoxicare*”. În privința consilierii facem precizarea că niciun psiholog nu va acorda consiliere decât la cererea clientului, nicidecum a unui client obligat. În caz contrar, acesta ar încălca normele Codul deontologic al profesiei de psiholog cu drept de liberă practică și implicit legea care conține acest cod. Dezintoxicarea se face sau nu în funcție de substanța consumată și timpul de consum. În România nu există centre specializate pentru asistența copilului (și adultului) cu adicții, secțiile de psihiatrie fiind singurele în care sunt localizate servicii de dezintoxicare. Nu toate spitalele dispun de secții de asistență a copilului cu adicții și internarea nevoluntară ridică probleme etice grave. Prin urmare, orice obligare menționată într-un act normativ, chiar și în cazul unui minor cu adicții, intră în contradicție cu legea și normele etice aplicate în sfera medicală și socială;
 - articolul privind aplicarea și supravegherea legii face trimitere generică la „*Poliție*” (și în acest caz, organul responsabil de implementare este incert, având în vedere că „*Poliția*” în sine nu există ca instituție a statului român) și „*Ministerul Sănătății*”, fără a preciza structurile competente, atribuțiile acestora sau procedurile de intervenție. De asemenea, expresii precum „*instanțele vor dispune măsurile corective*” sunt ambigue și nu se încadrează în tehnica normativă uzuală. Textul lasă multe alte neclarități mai ales cu privire la măsurile propuse, ceea ce conduce la incertitudine juridică și risc de abuzuri în aplicare;
 - proiectul denaturează principiile răspunderii juridice, în special în ceea ce privește minorii. Formularea „*minorii prinși consumând droguri*” nu corespunde limbajului juridic, iar ideea că refuzul minorului de a participa la consiliere atrage sancționarea părinților sau tutorilor încalcă fundamentul răspunderii personale și principiul interesului superior al copilului, consfințit de Legea nr. 272/2004 privind protecția și

promovarea drepturilor copilului, cu modificările și completările ulterioare, Răspunderea părinților nu poate fi activată automat în temeiul unei alegeri exercitate de către minor. În plus, nu se precizează ce alte sancțiuni mai pot primi adulții responsabili de un copil „*prins consumând droguri*”;

- totodată, se menționează că „*persoanele sancționate conform prezentei legi*” vor fi obligate la tratament în centre specializate, neținându-se cont de faptul că propunerea legislativă presupune sancționarea adulților și copiilor prinși consumând droguri, dar și părinții și tutorii copiilor prinși consumând droguri care refuză consilierea și dezintoxicarea;
- lipsesc complet mecanismele reale de reabilitare și reintegrare, în speță se face referire la „*centre specializate*” fără a preciza cine le administrează, dacă acestea există, cum sunt finanțate sau dacă dispun de personal calificat. În lipsa unei infrastructuri funcționale, obligația legală de tratament devine o ficțiune birocratică;
- proiectul legislativ nu prevede autoritățile responsabile de constatarea și sancționarea faptelor de consum, iar obiectul reglementării, așa cum este el expus în titlul propunerii legislative, și scopul acesteia, așa cum este cuprins în art. 1, nu se reflectă în conținutul propunerii – care nu definește tinerii și nu se referă la consumatori incluși într-o anumite categorie de vârstă, dimpotrivă, conform lit. b) a art. 2, vizează „*orice persoană*”. O serie de formulări sunt neclare și contrare normelor de redactare în domeniul legislativ – de pildă „*minorii prinși*”, expresie din care nu rezultă ce reprezintă, juridic, „*prinderea*” și de către cine sunt minorii „*prinși*”;
- proiectul legislativ nu ține cont de inexistența, în prezent, a „*programelor de consiliere și prevenire*” la care ar urma să participe consumatorii, și încă și mai puțin a „*centrelor specializate*” în care ar trebui să urmeze un tratament;
- textul propunerii nu este realizat în consultare cu specialiști sau cu entitățile vizate de reglementarea propusă, iar criminalizarea consumului și atribuirea răspunderii pentru prevenirea sau tratarea unei adicții către „*Poliție*” este contrară bunelor practici și tuturor studiilor privind combaterea dependențelor;
- nu este menționată sursa de finanțare pentru programele de consiliere și dezintoxicare și se observă, totodată, o inconsistență între cuantumul amenzilor pentru consumatori (1000-3000) și cele pentru tutori (2000-5000);
- se ignoră complet principiile reducerii riscurilor (harm reduction) și ale sănătății publice, proiectul nementionând deloc măsuri precum testarea voluntară, accesul la servicii medicale fără teama sancționării, consilierea în afara cadrului penal sau prevenția educațională. Prevederile privind minorii sunt profund problematice și pot încălca drepturile copilului. Minorii sunt obligați să urmeze consiliere sub

amenințarea sancționării părinților – o abordare care încarcă inutil sistemul de protecție și justiția juvenilă și creează premisele unor intervenții disproporționate asupra familiilor. Nu se menționează implicarea serviciilor sociale, a școlii sau a specialiștilor în protecția copilului;

- art. 1 din propunerea legislativă instituie o prezumție falsă, aceea că în cazul instituirii unor sancțiuni progresive, rezultatul direct va fi cel de reducere a consumului de droguri;
- în privința motivării privind instituirea unor sancțiuni progresive ca metodă de descurajare, aceasta nu este temeinică. Diverse studii efectuate la nivel internațional demonstrează că pedepsele mai severe nu au un efect direct asupra reducerii consumului de droguri. Chiar și sancțiunile aplicate într-un mod considerat „echilibrat” pot avea consecințe negative, deoarece pot împiedica consumatorii să ceară ajutor din frică de pedeapsă. În locurile în care consumul a scăzut, succesul s-a datorat dezincriminării și oferirii de sprijin social, nicidecum măsurilor de sancționare mai severe;
- este necesar să fie subliniat faptul că regimul sancționatoriu propus este lipsit de proporționalitate și compatibilitate cu principiile fundamentale de drept. Impunerea automată a unor sancțiuni penale în creștere, culminând cu închisoarea pentru repetarea actului de consum, ignoră caracterul medical și social al dependenței și contravine direcției de politică penală europene axată pe tratament, nu pedeapsă. Proiectul prevede obligarea consumatorilor de a participa la tratamente de consiliere sau dezintoxicare sub amenințarea sancțiunii penale, încălcând astfel dreptul constituțional la libertate individuală și principiul consimțământului informat;
- măsurile propuse sunt abuzive și nu vor contribui la reducerea consumului de droguri sau la creșterea nivelului de conștientizare, crearea unui sistem de sprijin și la scăderea infracționalității asociate;
- considerăm că nu trebuie sancționați părinții sau tutorele pentru refuzul minorului de a urma tratamentul sau ședințele de consiliere, deoarece, în numeroase situații, și persoanele din jurul minorului au nevoie de consiliere și de sprijin în gestionarea unor astfel de cazuri;
- modelul propus este excesiv de punitiv, disproporționat și inefficient – propunerea legislativă poate institui o escaladare automată a pedepselor împotriva consumatorilor, până la închisoare cu executare, fără a ține cont de contextul social, vulnerabilități sau de eficiența reală a măsurilor punitive. Toate studiile și recomandările internaționale (ex.: OMS, Consiliul Europei, ONU) arată că abordările

- axate pe pedepse progresive nu reduc consumul de droguri, ci contribuie la stigmatizare, marginalizare și supraaglomerarea sistemului de justiție penală;
- combaterea consumului de droguri în rândul minorilor și tinerilor ar trebui să se axeze pe acțiuni de prevenție și consiliere. Proiectul legislativ se axează pe măsuri punitive împotriva consumatorilor tineri sau minori, fără a descrie în detaliu situațiile în care astfel de acțiuni pot avea loc, iar prevenția este inexistentă în ansamblul proiectului legislativ;
 - prin măsuri educaționale, consiliere specializată și implicarea activă a instituțiilor statului, se poate reduce semnificativ riscurile asociate consumului de substanțe interzise și nu prin măsuri coercitive sau sancțiuni penale, așa cum se prevede în propunerea legislativă.

Președinte,
Sterică FUDULEA

